

ЧИ СПРАВДІ РОБОТОДАВЦЮ ВИГІДНО НЕ ПЛАТИТИ ЗАРОБІТНУ ПЛАТУ?

Завжди задавався простим і водночас складним питанням, чому в Україні стало нормою не виплачувати заробітну плату?

Своєчасно розраховуватись з державою та страховими фондами, енерго- та газовими компаніями, банками – то святе, та й страшно, бо будуть задіяні механізми фінансового покарання. А працівники з їх потребами та правом на гідне життя залишаються на останок.

Невже це вигідно бізнесу, коли кадровий ресурс є найдешевшим?

З останнього судового процесу щодо невиплати зарплати працівникам Державного підприємства «Завод порошкової металургії» вийшла досить цікава, але при цьому абсурдна історія з позитивним фіналом.

Про турботливого роботодавця

Працівнику цього підприємства заборгували заробітну плату **більш як за 6 місяців, сума не особливо велика - 25 тис. гривень**. То лише елітарну касту вищого менеджменту бідна держава ошчасливила європейськими зарплатами (постанова КМУ № 859 та наказ Мінекономіки № 1024), щоб не крали та були ефективними управлінцями. Їх зарплати в десятки, а то й в сотні разів перевищують копійчані зарплати працівників. В даному випадку заробітна плата працівника ледь перевищує **4 тисячі гривень**, при фактичному прожитковому мінімумі - **3700 грн**.

У розумної людини виникає питання – чи може вважатись менеджмент ефективним, коли працівники отримують мізерну заробітну плату, а кожен день їх життя - це боротьба за виживання? В європейській країні такого не може бути, але в Україні - саме так!

Працівник не захотів терпіти над собою знуцання «ефективних» менеджерів й звільнився за власним бажанням згідно п. 3 ст. 38 КЗпП України. Даною нормою передбачено право працівника розірвати трудовий договір за власним бажанням, якщо роботодавець порушує законодавство про працю, умови колективного чи трудового договору. При цьому роботодавець повинен виплатити працівнику вихідну допомогу у розмірі тримісячного середнього заробітку (стаття 44 КЗпП України).

В результаті роботодавець замість 25 тисяч гривень заборгованої заробітної плати зобов'язаний заплатити працівнику - 40 тисяч гривень! Вже «наекономили» 15 тисяч гривень.

Звісно, роботодавець образився на такого непатріотичного працівника, який на підприємстві працює ще з профтехучилища, нагороджений грамотами, отримав інвалідність і раптом взяв - і відмовився працювати «за так», та ще й вирішив боротись за свої права.

Роботодавці в Україні дуже болісно «переживають» втрату трудового потенціалу, тому директор підприємства, щоб не втрачати контакт з працівником (бо ж інших розумних причин не було), вирішив не виплачувати працівникові жодної копійки при звільненні. Тим само грубо порушивши ч.1 ст. 116 КЗпП України, якою зазначено, що при звільненні працівника виплата всіх сум, що належать йому від підприємства,

провадиться в день звільнення. В разі, якщо ці виплати не здійснені, роботодавець зобов'язаний виплатити працівникові його середній заробіток за весь час затримки відповідно до ст. 117 КЗпП України.

Далі більше, довідку про заборгованість вирішили не давати, бо ж навіть ганьбитись «папірцями» в період дерегуляції й електронного документообігу. Але український СУД саме цей «папірець» вважає мало не єдиним доказом. Так принаймні думав роботодавець і пояснював працівникові його нікчемні шанси вирішення цього питання в суді.

Але, як написано у вічному творі : «Коли неправди біль стискає горло, порушений закон, до розпачу лиш крок – Людина йде з надією у серці шукати захисту у профспілок» (гімн ФПУ).

Про чесний та справедливий український суд

Український суд - то тема для окремої розповіді. З вересня 2017 року в Броварському районному суді було використано здається всі, в т.ч. й не зовсім процесуальні, можливості для затягування процесу: відмова приймати позов, особисте переконання суддею працівника відкликати позов, відпустки та лікарняні судді, втрата документів й неправомірні вимоги до працівника – розрахувати податок з суми несплаченої заробітної плати.

Звісно, проста людина реагує на цей абсурд зневірою у справедливість і чесність владних структур, бажанням «підрихтувати» обличчя правосуддю. Але як казав Т.Г. Шевченко: «Борітеся – поборете!».

В результаті витримки і наполегливої роботи протягом 7 місяців, з допомогою Правової інспекції Профспілки металургів і гірників України все ж таки було досягнуто позитивного результату. Наприкінці березня 2018 року – позов задоволено в повному обсязі. Обличчя суду збережено!

Про ефективність менеджерів

Тепер роботодавець, який вирішив «зеконотити», порушуючи права працівника, замість **25 тисяч гривень** сплатить йому **75 тисяч гривень** та судовий збір.

Отакий він «високоєфективний» український менеджмент: фактично за **1 гривню несплаченої зарплати підприємство має додатково сплатити ще 3 гривні.**

На жаль це не єдиний приклад, а один з багатьох.

Нагадаємо, що це державне стратегічне підприємство, контракт з керівником якого укладає Уряд в особі Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.

Висновок доволі простий, коли працівники готові боротись за свої права й переконані, що Профспілка завжди допоможе, тоді роботодавець тричі подумає, чи варто йому порушувати трудове законодавство й не виплачувати працівникам заробітну плату.

Богдан Оверковський
правовий інспектор праці ПМГУ